

16-08-25

Ännu finns PCB kvar

Det finns ett mörkertal

Den 30 juni i år skulle all PCB i fog- och golvmassor utvändigt och invändigt ha varit borttagen. Det mesta bedöms vara sanerat men tyvärr finns en hel del kvar. Bland annat finns det ett mörkertal som är svårt att bedöma omfattningen av. Till exempel finns det fastigheter som inte identifierats när kommunerna upprättat register över berörda fastigheter. Det kan också vara fogmassor eller golvmassor som inte hittats vid PCB-inventering.

Läs om bedömningen av vad som totalt kan vara kvar i den utredning som Per Lilliehorn och Gunilla Bernevi Rex gjort för Naturvårdsverket (klar i oktober 2015),

<http://www.sanerapcb.nu/web/page.aspx?refid=501>

Citerat ur rapporten

Hur långt kan PCB-saneringen ha kommit 2016-06-30?

Vi bedömer att

- För hela landet skulle 70 - 85 % av de aktuella fastigheterna kunna vara färdigsanerade.
- Det kan finnas 20 till 50 ton PCB kvar att sanera den 30 juni 2016.
- Det finns stora skillnader i kommunernas sätt att arbeta så bedömningarna kan vara alltför optimistiska. Mörkertalet pekar på att det kan finnas mera kvar.

Vi i Miljökonsultgruppen vill därför uppmana alla att vara uppmärksamma!

Fastighetsägare

Om huset byggts eller fogmassor satts in under perioden 1956 – 1973

Även om du som fastighetsägare inte fått information eller påminnelse från kommunen om att inventera PCB är du skyldig enligt PCB-förordningen att ta reda på om det kan finnas fog- eller golvmassor från 1956 – 1973 och undersöka om de innehåller PCB. Om det finns PCB som inte tidigare upptäckts, kontakta miljökontoret i kommunen!

Hitta all PCB

Förstörande provtagning kan vara nödvändig för att hitta PCB. Efterlagning krävs då huset/byggdelen ska behållas.

Inventering inför ombyggnad/rivning

Inför alla större och mindre ombyggnader (även om de inte kräver bygglov) samt inför rivning: Gör en materialinventering och se till att prover tas på fogmassor och golvmassor som kan ha varit dolda och missats vid tidigare inventering. Då byggdelen ska rivas bort är det lättare att göra den förstörande provtagning som krävs för att hitta allt som sitter dolt. Utrymmen som eventuellt inte varit tillgängliga vid tidigare inventering måste också undersökas. Om PCB hittas, informera miljökontoret i kommunen!

Miljökonsultgruppen i Stockholm

Dispens för känd kvarlämnad PCB

I vissa fall kan det vara svårigheter att vid en sanering få bort all fogmassa. Kanske har du begärt och fått dispens från kommunen för att få göra en sanering där en del av fogmassan av tekniska skäl eller utseendeskäl inte tagits bort vid sanering. Vid en fasadsanering kan utseendet kraftigt påverkas vid exempelvis slipning i kakelplattor eller natursten.

Detta ska vara noga dokumenterat och resterande fogmassa saneras bort när det krävs enligt beslutet om dispens eller senast i samband med ombyggnad och rivning.

Lägre PCB-halter än 500 mg/kg

Observera att även halter PCB mellan 50 och 500 mg/kg ska saneras bort i samband med ombyggnad eller rivning. Anmälan om sanering måste lämnas in, som vid sanering av högre halter PCB.

PCB finns också i ny fogmassa som ersatt en PCB-massa

Om det har funnits PCB i ett hus, så är det en risk för varje nytt projekt. Ett "PCB-hus" är aldrig färdigsanerat. PCB i angränsande material och återkontaminering måste hanteras vid ombyggnad och rivning. En fogmassa som ersatt en tidigare PCB-massa måste därför provtas och analyseras innan den tas bort nästa gång.

PCB i angränsande material

PCB vandrar in i angränsande material, så att även detta kan ha PCB-halter över gränsvärdet för farligt avfall – 50 mg/kg. Vid inventering inför ombyggnad eller rivning bör därför prover tas på angränsande material till PCB-haltiga fog- eller golvmassor, även om själva massan har sanerats bort.

PCB i angränsande material kan också ha lägre halter PCB än 50 mg/kg, men att det ändå inte är acceptabelt att till exempel krossa ner och använda materialet till vägbyggnad eller som fyllnadsmassor. Tag kontakt med kommunens miljökontor för att få deras bedömning av hur angränsande material ska hanteras då det tas bort!

Om du köpt en fastighet utan att få uppgifter om PCB

Om du köpt en fastighet som är byggd eller renoverad under åren 1956 – 1973 så ska du ha fått uppgifter från inventering av PCB och vad som eventuellt har sanerats. Har du inte kunnat få fram några sådana uppgifter från tidigare ägare, tag kontakt med kommunens miljökontor för att höra om de har någon information om den aktuella fastigheten.

Konsulter

All PCB måste hittas inför ombyggnad/rivning

Se till att uppdraget omfattar inventering som beskrivits ovan under rubriken Fastighetsägare. En kompletterande inventering inför ombyggnad eller rivning måste omfatta utrymmen som eventuellt inte varit tillgängliga vid tidigare inventering och konstruktioner där PCB kan finnas men som inte tidigare undersökts med förstörande provtagning. Prover kan också behöva tas på angränsande material, se ovan.

Redovisning

Redovisa noga så att även entreprenören kan se var det finns PCB-haltiga material och vilka halter PCB de innehåller.

Miljökontor

Kompletterande inventering kan behöva göras

Redovisningen av inventeringen måste vara så tydlig att det framgår hur inventeringen genomförts (t ex olika typer av fogmassa, antal prover som tagits m m, gärna foton). Om PCB har hittats ska det framgå var det finns PCB, halter och omfattning. Annars bör kompletterande uppgifter kunna begäras.

Miljökonsultgruppen i Stockholm

I samband med svar på anmälan om sanering bör miljökontoret kunna be om kompletterande inventering, om den tidigare inventeringen var bristfälligt redovisad.

Materialinventering inför rivning

Tänk på att vid materialinventering som görs inför rivning ska det finnas med uppgifter om den PCB som hittats.

Entreprenörer

Hus byggda t o m 1973 kan innehålla PCB

Var uppmärksam vid ombyggnads- och rivningsentreprenader! Hus byggda 1956 – 1973 kan innehålla fogmassor eller golvmassor med PCB. Hus äldre än från 1956 kan ha fått en PCB-massa insatt vid en senare ombyggnad eller renovering.

Begär information

Begär att få resultatet från materialinventering inklusive uppgifter om PCB, var det finns och i vilka halter. PCB finns också kvar i material som suttit intill exempelvis fogmassor med PCB. Det finns också i nya fogmassor som ersatt tidigare PCB-massor. Uppgifter om detta ska också finnas som underlag för entreprenaden.

Det kan finnas mer PCB

Var också uppmärksam på att det kan finnas mer fogmassor eller golvmassor än vad inventeringen och annat underlag redovisar!

Arbetsmiljö

Tänk på att PCB inte bara är ett miljöproblem utan också ett arbetsmiljöproblem. Den som arbetar med sanering ska vara väl skyddad. Se sanerapcb under rubriken Sanering > Fogmassor, och läs om skyddsåtgärder, arbetsmiljö, kvalitetssäkring m m, <http://www.sanerapcb.nu/web/page.aspx?refid=12>